

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ ప్రక్షిప్తేషు ప్రథమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ప్రక్షిప్తేషు ప్రథమః సర్గః ॥

శ్రీరామద్వారి కార్యార్థినః శున ఆగమనం రాజసభాయాం తమానేతుం
శ్రీరామస్య లక్ష్మణం ప్రత్యాదేశః

తతః ప్రభాతే విమలే కృత్వా పౌర్వాహ్నికీ క్రియాం ।
ధర్మాసనగతో రాజా రామో రాజీవలోచనః ॥ 1 ॥

రాజధర్మానవేక్షన్ వై బ్రాహ్మణైర్నైగమైః సహ ।
పురోధసా వసిష్ఠేన ఋషిణా కశ్యపేన చ ॥ 2 ॥

మంత్రిభిర్వ్యవహారజ్ఞైస్తథాన్యైర్ధర్మపాఠకైః ।
నీతిజ్ఞైరథ సభ్యైశ్చ రాజభిః సా సభా వృతా ॥ 3 ॥

సభా యథా మహేంద్రస్య యమస్య వరుణస్య చ ।
శుశుభే రాజసింహస్య రామస్యాక్లిష్టకర్మణః ॥ 4 ॥

అథ రామోబ్రవీత్ తత్ర లక్ష్మణం శుభలక్షణం ।
నిర్గచ్ఛ త్వం మహాబాహో సుమిత్రానందవర్ధన ॥ 5 ॥

కార్యార్థినశ్చ సౌమిత్రే వ్యాహర్తుం త్వముపాక్రమ ।
రామస్య భాషితం శ్రుత్వా లక్ష్మణః శుభలక్షణః ॥ 6 ॥

ద్వారదేశముపాగమ్య కార్యణశ్చాహ్వాయత్ స్వయం ।
న కశ్చిదబ్రవీత్ తత్ర మమ కార్యమిహాద్య వై ॥ 7 ॥

నాథయో వ్యాధయశ్చైవ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి |
పక్వసస్యా వసుమతీ సర్వౌషధిసమన్వితా || 8 ||

న బాలో మ్రియతే తత్ర న యువా న చ మధ్యమః |
ధర్మేణ శాసితం సర్వం న చ బాధా విధీయతే || 9 ||

దృశ్యతే న చ కార్యార్థీ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి |
లక్ష్మణః ప్రాంజలిర్భూత్వా రామాయైవం న్యవేదయత్ || 10 ||

అథ రామః ప్రసన్నాత్మా సౌమిత్రిమిదమబ్రవీత్ |
భూయ ఏవ తు గచ్ఛ త్వం కార్యణః ప్రవిచారయ || 11 ||

సమ్యక్ప్రణీతయా నీత్యా నాథర్మో విద్యతే క్వచిత్ |
తస్మాద్ రాజభయాత్ సర్వే రక్షంతీహ పరస్పరం || 12 ||

బాణా ఇవ మయా ముక్తా ఇహ రక్షంతి మే ప్రజాః |
తథాపి త్వం మహాబాహో ప్రజా రక్షస్వ తత్పరః || 13 ||

ఏవముక్తస్తు సౌమిత్రిర్నిర్జగమ నృపాలయాత్ |
అపశ్యద్ ద్వారదేశే వై శ్వానం తావదవస్థితం || 14 ||

తమేవ వీక్షమాణం వై విక్రోశంతం ముహుర్ముహుః |
దృష్ట్వాథ లక్ష్మణస్తం వై స పప్రచ్ఛాథ వీర్యవాన్ || 15 ||

కిం తే కార్యం మహాభాగ బ్రూహి విస్త్రాభమానసః |
లక్ష్మణస్య వచః శ్రుత్వా సారమేయోఽభ్యభాషత || 16 ||

సర్వభూతశరణ్యాయ రామాయాక్లిష్టకర్మణే |
భయేష్యభయదాత్రే చ తస్మై వక్తుం సముత్సహే || 17 ||

ఏతచ్ఛ్రుత్వా చ వచనం సారమేయస్య లక్ష్మణః |
రాఘవాయ తదాఖ్యాతుం ప్రవివేశాలయం శుభం || 18 ||

నివేద్య రామస్య పునర్నిర్జగామ నృపాలయాత్ |
వక్తవ్యం యది తే కించిత్ తత్త్వం బ్రూహి నృపాయ వై || 19 ||

లక్ష్మణస్య వచః శ్రుత్వా సారమేయోఽభ్యభాషత |
దేవాగారే నృపాగారే ద్విజవేశ్మసు వై తథా || 20 ||

వహ్నిః శతక్రతుశ్చైవ సూర్యో వాయుశ్చ తిష్ఠతి |
నాత్ర యోగ్యాస్తు సౌమిత్రే యోనీనామధమా వయం || 21 ||

ప్రవేష్టుం నాత్ర శక్త్యామి ధర్మో విగ్రహవాన్ నృపః |
సత్యవాదీ రణపటుః సర్వసత్త్వహితే రతః || 22 ||

షాడ్గుణ్యస్య పదం వేత్తి నీతికర్తా స రాఘవః |
సర్వజ్ఞః సర్వదర్శీ చ రామో రమయతాం వరః || 23 ||

స సోమః స చ మృత్యుశ్చ స యమో ధనదస్తథా |
వహ్నిః శతక్రతుశ్చైవ సూర్యో వై వరుణస్తథా || 24 ||

తస్య త్వం బ్రూహి సౌమిత్రే ప్రజాపాలః స రాఘవః |
అనాజ్ఞప్తస్తు సౌమిత్రే ప్రవేష్టుం నేచ్ఛయామ్యహం || 25 ||

ఆనృశంస్యాన్మహాభాగః ప్రవివేశ మహాద్యుతిః |
నృపాలయం ప్రవిశ్యాథ లక్ష్మణో వాక్యమబ్రవీత్ || 26 ||

శ్రూయతాం మమ విజ్ఞాప్యం కౌసల్యానందవర్ధన |
యన్మయోక్తం మహాబాహో తవ శాసనజం విభో || 27 ||

శ్వా వై తే తిష్ఠతే ద్వారి కార్యార్థీ సముపాగతః |
లక్ష్మణస్య వచః శ్రుత్వా రామో వచనమబ్రవీత్ |
సంప్రవేశయ వై క్షిప్రం కార్యార్థీ యోఽత్ర తిష్ఠతి || 28 ||

|| ఇత్యాశ్చ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

ఉత్తరకాండే ప్రక్షిప్తేషు ప్రథమః సర్గః ॥